

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA MESTNE KNJIŽNICE PIRAN ZA LETO 2017

1 Poslanstvo, normativna podlaga in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom gradiva

Mestna knjižnica Piran kot splošna knjižnica za območje Občine Piran kontinuirano zagotavlja enak dostop do vseh vrst zapisanega znanja, informacij in kulturnega sporočila vseh oblik poustvarjalne umetnosti najširšemu krogu uporabnikov na svojem območju. Z doslednim izvajanjem te naloge v obliki kakovostnih knjižničnih storitev in dejavnosti izkazuje spoštljiv odnos do nacionalne kulturne dediščine, intelektualne ustvarjalnosti lastnega in drugih narodov ter prispeva k materialnemu in duhovnemu razvoju svojega okolja. Z realizacijo načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo knjižnična zbirka lahko odražala tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti in širše.

Na področju izgradnje knjižnične zbirke upošteva knjižnica univerzalna in splošna izhodišča, kot so npr. IFLA/UNESCOV Manifest o splošnih knjižnicah, zakon in podzakonske predpise na področju knjižničarstva, avtorsko pravo ter standarde za splošne knjižnice. Pri nakupu gradiva sledi smernicam iz dokumenta nabavne politike, ki je objavljen v katalogu informacij javnega značaja na spletni strani knjižnice <http://www.pir.sik.si/>.

Dolgoročni in kratkoročni cilji knjižnice na področju izgradnje knjižnične zbirke temeljijo na analizi ter ugotovljenih prednostih in pomanjkljivostih obstoječe knjižnične zbirke. Z realizacijo načrtovanega obsega letnega nakupa bo knjižnica lahko optimizirala svojo zbirko gradiva po obsegu glede na standardna priporočila, po namembnosti in vrstah gradiva ter glede na razmerja. Ob upoštevanju informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb primarnih uporabnikov knjižnice bo lahko z načrtovanim nakupom zagotovila kakovostnejše storitve in dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti, bralne kulture, formalnega in neformalnega izobraževanja, informiranosti v obeh enotah knjižnice.

2 Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

Knjižnica bo v skladu z dokumentom nabavne politike pri izboru gradiva za nakup vztrajala pri merilu aktualnosti in kvalitativnih merilih: praviloma bo kupovala novo založniško produkcijo, starejše gradivo le za potrebe posebnih zbirk, npr. domoznanske zbirke, v primeru, ko želi nadomestiti iztrošeno oz. odpisano gradivo, ki je še vedno aktualno, in v primeru, ko želi odpraviti pomanjkljivosti v nakupu preteklih let. V skladu z nacionalnim

programom za kulturo bo knjižnica nakupila najmanj 20% naslovov publikacij v javnem interesu in pri nakupu zagotovila zastopanost najmanj 50 slovenskih založb.

Knjižnica bo kupovala tradicionalna gradiva in gradiva, katerih izposoja in/ali uporaba vključuje uporabo različnih medijev ob uporabi sodobne tehnologije v knjižnici in na daljavo.

Nakupovala bo gradiva različnih strok, tematskih oz. predmetnih področij, in sicer na različnih stopnjah zahtevnosti, za različne starostne stopnje, ki bodo po vsebinski in oblikovni raznovrstnosti zadovoljevala potrebe formalnega in vseživljenjskega izobraževanja, informiranosti, raziskovanja pa tudi razvedrila in osebnostnega razvoja.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb svojih uporabnikov bo nabavljala splošno informativno periodiko v slovenskem in italijanskem jeziku ter zagotavljala oddaljen dostop do tovrstnega gradiva v drugih jezikih. Nakupovala bo gradivo z informacijami javnega značaja (vladne in nevladne organizacije in agencije, institucije civilne družbe), gradivo z informacijami, ki so ljudem v pomoč na različnih področjih vsakdanjega življenja.

Posebno pozornost bo posvetila novostim na knjižnem trgu, ki so namenjene uporabnikom s posebnimi potrebami.

Ob nakupu leposlovja bomo skušali zagotavljati zastopanost različnih zvrsti, ustrezno zastopanost naslovov v javnem interesu (sofinanciranje JAK) in zastopanost najmanj 50 slovenskih založb.

3 Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanja enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe)

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva upoštevamo značilne potrebe okolja, v katerem deluje knjižnična mreža Mestne knjižnice Piran. Sociodemografski profil potencialnih uporabnikov knjižnice (Mreža splošnih knjižnic Slovenije, orodje za prostorsko analizo, CeZaR) kaže, da je število potencialnih uporabnikov večje v sedanji krajevni knjižnici v Luciji (9117) in manjše v sedanji osrednji enoti v Piranu (5.788). 2952 potencialnih uporabnikov živi v manjših, bolj oddaljenih naseljih občine, ki jih sicer knjižnica »pokriva« s pomočjo (na osnovi pogodbe) potujoče knjižnice, s katero razpolaga območna knjižnica. Daljša tradicija (samo ene) knjižnice na območju občine vpliva na večjo uporabo gradiva v piranski enoti (čitalnica), ki pa je tudi še vedno formalnopravno osrednja enota knjižnice. Izposoja gradiva je sicer v absolutnem merilu večja za okoli 25% v lucijski krajevni knjižnici. Na podlagi analiz smo ocenili, da velik delež od 2952 potencialnih uporabnikov, ki živijo v manjših naseljih brez enote knjižnice, uporablja bodisi eno ali/in drugo enoto knjižnice. Potujoča knjižnica, ki obišče pet naselij enkrat mesečno, je premalo, da bi zadovoljila potrebe teh prebivalcev. Zato mnogi, ki se vozijo iz teh naselij na delo ali v šolo bodisi v Piran (zlasti srednješolci) bodisi v Lucijo, obiskujejo eno in/ali drugo enoto knjižnice. Vse to upoštevamo pri nakupu in razporejanju gradiva po enotah. Pri nakupu za posamezno enoto knjižnice upoštevamo tudi

starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva, strukturo knjižničnih uporabnikov po ciljnih skupinah in razvojne prioritete lokalnih skupnosti, v katerih knjižnica izvaja dejavnost (razvoj turizma, malega podjetništva ipd.), aktualne razmere (brezposelnost), dejavnosti društev na področjih delovanja posamezne enote knjižnice in dejavnosti drugih kulturnih institucij in izobraževalnih inštitucij.

Mestna knjižnica Piran deluje v izrazito multikulturnem okolju, zato bo izvajala številne aktivnosti in projekte na tem področju. Posebna pozornost bo zato usmerjena v nakup gradiv, ki hranijo in prenašajo ta sporočila.

Letne nakupe knjižničnega gradiva v veliki meri določajo informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe prebivalcev območja, ki ga s svojo dejavnostjo pokriva Mestna knjižnica Piran. Z letnim nakupom želi knjižnica ustvariti tudi ustrezne pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture in razvijanje funkcionalne pismenosti.

Knjižnica deluje na narodnostno mešanem območju in izvaja poseben program dejavnosti za uporabnike, ki pripadajo italijanski narodni skupnosti (NS). V ta namen oblikuje zbirko gradiva v italijanskem jeziku, ki jo dopolnjuje z letnim nakupom gradiva v italijanskem jeziku.

Knjižnica kupuje gradivo tudi v drugih jezikih za zadovoljevanje potreb uporabnikov drugih jezikovnih oz. etničnih skupnosti, ki živijo na njenem območju, za zadovoljevanje potreb učenja tujih jezikov, raziskovalnih in izobraževalnih potreb, če ustrezno gradivo ne obstaja v slovenskem jeziku ipd.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb svojih uporabnikov bomo nabavljali: splošno informativno periodiko v slovenskem in italijanskem jeziku, gradivo z informacijami javnega značaja (vladne in nevladne organizacije in agencije, institucije civilne družbe), gradivo z informacijami, ki so ljudem v pomoč na različnih področjih vsakdanjega življenja. V sodelovanju z območno knjižnico bomo zagotavljali oddaljen dostop do elektronskih podatkovnih zbirk s področja pravnih in poslovnih informacij (IUS-info, FIND-info, GVIN), spletne enciklopedije Britannica, do e-knjig in virov digitalne knjižnice MLOL.

Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb načrtujemo nakup gradiva različnih strokovnih področij in zahtevnostnih stopenj. Pri izbiri gradiva bomo pozorni na programe izobraževalnih ustanov, tudi tistih, ki skrbijo za neformalno izobraževanje. Za ciljno skupino mladih bom skrbno izbirali poučno gradivo, ki je namenjeno začetnemu spoznavanju različnih tematskih področij, in tudi gradivo, ki podpira šolske in obšolske obveznosti, širi vedoželjnost, pomaga pri usvajanju novih tehnologij in medijev in osebno rasti. Dodatni kriterij izbora za najmlajše sta kakovost jezikovnih in likovnih prvin. V segmentu potencialnih uporabnikov nad 14 let so specifična skupina srednješolci. V občini delujejo tri srednje šole (ena z italijanskim učnim jezikom). Pri nakupu gradiva bomo upoštevali specifiko mladih in nakupovali gradivo, ki podpira šolske obveznosti, pomaga pri nadaljnjem poklicnem usmerjanju, obravnava probleme odraščanja in oblikovanja identitete, obravnava družbene deviacije ali pa zadovoljuje tipične interese mladih, kot so glasba, šport, potovanja.

Upoštevali bomo tudi izobraževalne potrebe izrednih in rednih študentov obeh fakultet na območju (turizem, pomorstvo).

V nakup vključujemo gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, saj želimo v mreži oblikovati knjižnične zbirke, ki bi po obsegu, strukturi, kakovosti, aktualnosti, zahtevnosti, vsebinski in oblikovni raznovrstnosti zadovoljevale potrebe formalnega in vseživljenjskega izobraževanja, informiranosti, raziskovanja, pa tudi razvedrila in osebnostnega razvoja obstoječih in potencialnih uporabnikov knjižnice. Za izobraževalne namene je pomemben tudi dostop do e-virov (EBSCO Host, IUS-Info, itd.), ki se deloma ali v celoti zagotavljajo iz sredstev za območnost.

Posebno pozornost bomo posvetili novostim na knjižnem trgu, ki so namenjene uporabnikom s posebnimi potrebami, saj Lucijska knjižnica že nekaj let uspešno sodeluje z Lucijsko enoto Varstveno delovnega centra, obe enoti knjižnice pa tudi s Centrom za korekcijo sluha in govora v Portorožu in Centrom za usposabljanje Elvira Vatovec iz Strunjana.

Pri pridobivanju gradiva za raziskovalne potrebe posebno pozornost posvečamo pridobivanju vseh vrst domoznanskega gradiva. Beležimo porast zanimanja po domoznanskem gradivu tudi pri uporabnikih, ki niso raziskovalci ali študentje. Domoznanske teme jih zanimajo preprosto zato, ker želijo vedeti kaj več o kraju oz. okolju v katerem živijo. Nakupili bomo domoznanske novosti, ki so na voljo na trgu, in domoznansko gradivo, s katerimi izgrajujemo posebne zbirke domoznanskega gradiva: zbirko starih razglednic in zbirko načrtov starih bark.

Kulturne potrebe okolja bomo zadovoljevali z nakupom aktualnega in kakovostnega leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje; z nabavo glasbenih posnetkov, kakovostnih dokumentarnih in igranih filmov, s strokovnim gradivom s področja različnih umetnosti.

4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

Knjižnica bo tudi v letu 2017 izvajala številne ciljno naravnane dejavnosti in aktivnosti na področju promocije in motiviranja posameznikov za obisk knjižnice, uporabo knjižničnega gradiva in storitev ter branja, in s tem razvijala bralno kulturo in informacijsko pismenost: - za najmlajše in šolarje: pravljичne ure v slovenskem in italijanskem jeziku, delavnice, srečanja z mladinskimi ustvarjalci in predstavitve kakovostnih knjižnih novosti; tematske razstave kakovostnih knjig za otroke; organizirane skupinske predstavitve knjižnice, knjig in informacijskih virov v sodelovanju z vzgojnimi in izobraževalnimi ustanovami v občini; akcije, kot so nacionalni projekt Rastem s knjigo, knjižnično-muzejski Mega kviz, inovativne projekte ob dnevih slovenske knjige, Ta veseli da kulture itd. Za srednješolce, študente, odrasle, upokoјence načrtujemo predstavitve knjižnice in njenih informacijskih virov, predstavitve relevantnih spletnih portalov, srečanja s priznanimi slovenskimi in tujimi ustvarjalci ter predstavitve kakovostnih knjižnih novosti, priložnostne in tematske razstave. Izvajamo tudi

projekte, kot so npr. Srečanja v Piranu, kjer se promovirajo avtorji, gradivo in kulturno sporočilo, ki je nastalo v lokalni skupnosti ali je zanjo pomembno.

Izvajanje vseh teh dejavnosti vključuje tudi uporabo in predstavitve aktualnega knjižničnega gradiva, ki ustreza načelom kakovosti, čeprav je včasih njegov delež pri izposoji majhen.

5 Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva	Delež	Odprtost / ur na teden ¹
Piran	5788	1230	0,21	50
Lucija	9117	1400	0,15	50
	2914*			
Skupaj	17829	2630	0,15	

*Ostali kraji, ki se pokrivajo z bibliobusom oz. katerih uporabniki uporabljajo eno ali drugo enoto.

V letu 2017 bomo z izborom temeljnih naslovov, ki jih bomo kupili za obe enoti knjižnice (Piran, Lucija), uveljavljali načelo enake dostopnosti.

Obe enoti knjižnice bosta za uporabnike odprti 50 ur (6 dni), skupaj tedensko 100 ur odprtosti – 100% delež odprtosti v skladu z določbami uredbe. Obe organizacijski enoti imata več računalniških uporabniških mest z dostopom do lokalnega in vzajemnega kataloga ter interneta.

6. Načrtovani obseg nakupa naslovov po zvrsteh, zastopanosti knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 60%	Leposlovje 40%	Skupaj 100%
Načrtovano	60%	40%	100%

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30%	Odrasli 70-75%	Skupaj 100%
Načrtovano	27%	73%	100%

Skupaj načrtovano število naslovov 1900, od tega 570 za mladino in 1330 za odrasle.
Skupaj načrtovana število naslovov 1900, od tega 1140 stroke in 760 leposlovja.

Knjižnica bo omogočala dostopnost do gradiva tudi:

- s pomočjo medknjižnične izposoje pri območni knjižnici in drugih knjižnicah v Sloveniji,
- z brezplačno medknjižnično izposajo v okviru območnosti,
- s pomočjo potujoče knjižnice (pogodba z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper) na pet bibliobusnih postajališčih v občini,
- z dostopom na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti,
- z dostop do baze slovenskih elektronskih knjig – BIBLOS in baze italijanskih knjig (MLOL) v okviru programa za NS.

7 Načrtovan obseg nakupa in zastopanosti e-knjig v zbirki

Nakupili bomo okoli 50 enot e-knjig v okviru BIBLOS-a in omogočali dostop do skupaj 400 naslovov e- knjig BIBLOS-a. V okviru območnosti bomo zagotovili dostop nad 40.000 naslovov knjig v okviru E-book public library collection.

V okviru dodatnega nakupa programa NS pa dostop do okoli 1000 naslov e-knjig za NS.

Nakupili bomo vse kakovostne, zlasti slovenske e-knjige in zvočne e-knjige v fizični obliki, ki bodo dostopne na trgu.

Knjižnica bo omogočala dostop na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti in v okviru dodatnega nakupa za potrebe narodne skupnosti.

8. Zastopanost 15-ih odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti in vsaj 50-ih slovenskih založb, kakovost in aktualnost naslovov

Knjižnica bo za vsako organizacijsko enoto nakupila najmanj 15% naslovov publikacij v javnem interesu, katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira JAK v okviru založniških programov.

Knjižnica bo v letu 2017 nakupila naslove najmanj 50 slovenskih založb.

9. Povezovanje z deležniki v okolju (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica, z drugimi tipi knjižnic za izboljšanje vseh elementov knjižničnega sistema, promocija knjižničnih zbirk

Knjižnica se povezuje v okviru obalno-kraškega območja oz. območnosti in sofinancira oddaljen dostop do naslednjih e-virov na portalih: Gvin.com, IUS- Info, Find-info, Britannica Online Library Edition, E-book Public Library Collection in Pressdisplay-Pressreader, ki

ponuja skoraj 3.000 naslovov serijskih publikacij v preko 50-ih jezikih in bo uporabnikom knjižnic Obalno-kraškega območja dostopna na daljavo preko strežnika NUK.

V okviru obalno-kraškega območja se že nekaj let izvaja za uporabnike brezplačna medknjižnična izposoja.

V okviru obalno-kraškega območja se izvaja promocija e-knjig in e-virov za uporabnike.

V okviru ZBDS se financira dostop do podatkovne baze Ebsco Host.

10. Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v vzajemnem katalogu in na spletni strani knjižnice

Vse informacije in podatki o nakupu knjižničnega gradiva so dostopni v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema: <http://www.cobiss.si/>.

Ta načrt nakupa in sezname nakupa iz sredstev Ministrstva za kulturo se objavijo in ažurirajo na spletni strani knjižnice v Katalogu informacij javnega značaja: <http://www.pir.sik.si/slo/onas/katalog-informacij-javnega-znacaja>.

Datum: 6. 2. 2017

Odgovorna oseba:
Oriana Košuta Krmac, v. d. direktorja